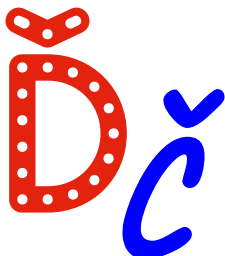

Děti, čtete? Nejlepší knihy dětem na Kampě 1–2 červen 2018

Který rukopis vás zaujal natolik, že byste jej chtěli vidět jako knihu?
Hlasujte prostřednictvím formuláře na stránkách www.deticetete.cz.
Více informací o soutěži najdete na konci tohoto dokumentu.

Chcete se nás na něco zeptat? Pište na ela@meander.cz.

Velký úklid

1

Ty jedna!

„Ty jedna nepořádnice, nepořádná! Tohle že je pokoj holčičky?! To je skládka! To je brloh! To je čurbes! Strašnej binec, tohle! No a co to tady smrdí?! Stará svačina?! Panebože! Ty jedna špindíro špinavá! Ty jedna, no počkej, já ti to všechno pěkně ukli-
dím!“ křičela Maruščina maminka a vztekle popadla její nejmilejší panenku Jarmilu za nohu a mrsk! Jarmila letěla z okna, jen za ní její zelená puntikovaná sukýnka vlála. A mrsk! Za Jarmilou letěl medvěd Olin. A mrsk a mrsk a mrsk a ještě jednou a zno-
va. Z okna postupně vyletěly všechny nejmilejší Maruščiny hračky a celé polámané a rozbité skončily na chodníku před domem. Maruška brečela a čím víc natahovala, tím víc její maminka soptila. Z okna vyhodila dokonce i starou svačinu. V Maruščině pokojíčku nezbylo na poličkách a v šuplících skoro nic.

Maruška seběhla pět pater činžáku a zničeně si sedla vedle velké hromady, na kte-
ré ležely všechny její hračky. Zírala na tu spoušť a bála se, že maminka seběhne dolů
taky a bude na ni křičet i na ulici. Maminka sice pět pater seběhla, ale nekřičela. Byla
bílá vzteky a jen tiše syčela. „Koukej to tady všechno posbírat a vyhodit do popelnice!
Za trest! Dokud se nenaučíš uklízet a udržovat v pokojíčku pořádek, žádné hračky
mít nebudeš!“ To byla opravdu hrozná představa. I když teď panenka Jarmila měla
sukýnku potřhanou a polámané nohy, Maruška toužila po tom, aby ji mohla zanást
do nějaké nemocnice pro panenky, a ne aby ji musela vyhodit do popelnice. Nahlas se
zase rozplakala. Maminka se na ni ale zlostně dívala a popoháněla ji. „No tak, nedělej

ostudu, všechno to tady pěkně rychle posbírej a vyhoď to, jak jsem ti řekla. A dělej!“ Pak Marušku postrčila směrem k popelnicím a nechala ji s tou spouští samotnou. A odklapala na svých vysokých, zlatých podpatcích nahoru do bytu. Do velkého, prostorného bytu, kde se všechno blýskalo kovem, sklem, moderním nábytkem a čistotou. Maruška se nábytku bála, protože kdykoli na něco sáhla, hned na tom bylo vidět, že na to sáhla – prstíky na všem zanechávaly otisky, hlavně na skleněném stolku před televizí, a to hned maminka začala křičet, že Maruška nemá na nic sahat, že všechno upatlá. No dovedete si to představit, žít v bytě, kde se bojíte na něco sáhnout? Všechno to tam vonělo a lesklo se a všechno se podobalo Maruščině mamince. Maruščina maminka byla vždycky krásně učesaná a nalíčená, oblečení vzorně vyžehlené a voněla drahým parfémem. Lidé o ní říkali, že je velice elegantní a mamince se to velice líbilo. Jmenovala se Květa Králová a nebyla to královna, ale ředitelka. Ředitelka velké firmy. Firma vyráběla mikroskopické částičky do nejrůznějších přístrojů a Maruška si teď připadala jako jedna miniaturní částička v mamincině přístroji, která se nějak zadrhla a nikam nepasuje.

Poslušně nanosila hračky do velké popelnice, skoro tam nedosáhla a musela je nahoru házet. Všem hračkám se omluvila a oči měla červené od pláče a teklo jí z nosu. Nedovedla si představit, že Jarmilu a Olina už nikdy neuvidí, a netušila, jak bez Olina usne, když ho nebude moct držet za chlupatou packu.

Ze druhého patra se ale na všechnu tu spoušť a nešťastnou holčičku dívala paní sousedka Libuše Krátká. Byla kdysi učitelkou, ale teď už je dlouho důchodkyní. Ráda se dívala z okna a tiše pozorovala životy svých sousedů ve velkém činžáku. Květu Královou upřímně řečeno nesnášela. Věděla, že se chce rozvádět a žije teď s Maruškou sama a nechce, aby se Maruška stýkala se svým tatínkem. Taky věděla, že Marušku nechává celé dny samotnou, protože skoro pořád pracuje ve své firmě. Paní Krátké bylo Marušky líto a vlastně i její maminky, protože to byla úplně jasně maminka, která sice dokáže být ředitelkou a řídit spoustu věcí, ale maminkování jí moc nejde. Paní Krátké se nelíbilo, že na Marušku často křičí i kvůli úplným maličkostem. A taky s ní cloumá jak s nějakým slaměným panákem, když se jí něco na Marušce nelíbí. Paní Krátká se ale nerada pletla lidem do života, věděla, že o to nikdo nestojí. Lidé si nejraději svoje životy zařizují sami. Ale jak tak Maruška zdrceně stála u velké popelnice a házela do ní poslední hračku, paní Krátká si řekla, že už toho bylo dost! Někdy se zkrátka lidem do života začít plést musíte, protože kdybyste dál jen mlčky přihlíželi, stali byste se součástí toho, co nechcete, aby se dělo. Zkrátka, paní Krátká se rozhodla, že Marušce a její mamince pomůže. Počkala, až Maruška odejde nahoru do nablýskaného bytu a zaleze si na malý otománek v pokojíčku a bude tam sama tiše smutnit za svými polámanými a vyhozenými hračkami.

Paní Krátká si vzala velký proutěný koš a začala rozvážně vybírat popelnici. A vůbec jí nevadilo, že se na ni lidi, kteří šli náhodou kolem, divně dívají a myslí si: „No jo, zase jedna stará pomatená paní, co vybírá popelnice, fuj!“ Paní Krátké bylo většinou

úplně jedno, co si o ní lidé myslí nebo říkají. Postupně vyťahala z popelnice všechny Maruščiny hračky, a dokonce našla i rozbitou Jarmilinu nohu. Všechno naskládala do koše a odnesla si to boží dopuštění do bytu ve druhém patře.

Byt paní Krátké byl úplně jiný než byt Marušky a její maminky. Byl taky hezky uklizený a voňavý, ale měla v něm spoustu zajímavých věcí. Takových, kterým Maruščina maminka štitivě říkala „serepetičky“, a když se jí taková drobná věc, která byla jen na ozdobu a na nic jiného se nehodila, dostala do rukou, většinou se jí hned zbavila nebo ji dala někomu jinému. Není divu, že byt v pátém patře připomínal spíš nemocnici než lidské obydlí. Zato paní Krátká „serepetičky“ milovala. Co milovala! Ona je zbožňovala! Ona je dokonce sbírala, čistila, spravovala a ochraňovala. (No ano a někdy je našla v popelnici, které ráda vybírala.) Maruška u paní Krátké nikdy na návštěvě nebyla, ale vždycky si to moc přála. Dveře jejího bytu byly totiž těžké, dřevěné a vyřezávané a bylo v nich kulaté kukátko a Maruška si vždycky představovala, že paní sousedka má stoličku, na té stojí a dívá se kukátkem ven. A přesně to paní Krátká často dělala, hlavně když chtěla mít přehled o tom, co se kde v domě šustne. Paní Krátká měla ráda serepetičky a byla náramně zvědavá jako každá pořádná sousedka v důchodu. A taky ráda plánovala. Měla velký plánovací kalendář z fialové kůže a do toho si poznačila červeně: záchrana Marušky! Naplánovala si totiž, že Marušku zachrání před její vlastní maminkou, která to trochu přehání s čistotou, křikem, prací a komandováním. Svůj plán pečlivě promyslela a do detailů připravila. Věděla, že Maruščina maminka není ani trochu hloupá. Kdyby paní Krátká udělala chybu, maminka by hned poznala, co má za lubem, a hned by se jí to nelíbilo. Maruščina maminka sice na Marušku neměla moc času, ale jakmile se chtěl někdo Marušce víc věnovat, jako třeba její tatínek, okamžitě byla proti, protože žárlila.

Jednoho krásného večera šla paní Krátká vynést odpadkový koš k popelnicím. A jakoby náhodou potkala Marušku s maminkou – samozřejmě že se nejdřív moc dobře podívala svým kukátkem, jestli už jdou po schodech dolů. A jak tak vynášela koš, vytáhla z velikánské kapsy na svých šedých kostičkovaných šatech panenku Jarmilu. A tajně s ní zamávala na Marušku, která se loudala za maminkou. Ta klapala na svých podpatcích a pohupovala do rytmu novou bílou kabelkou na zlatém řetízku. Když Maruška Jarmilu uviděla, úplně se překvapením zajíkla. Nejen že měla Jarmila spravenou nohu, ale měla na sobě taky úplně nové, bledě modré šatičky s růžovým volánem. Paní Krátká na Marušku tajně mrkla. Maruška taky zamrkala, ale překvapením. Večer se Maruška zeptala maminky, která pracovala u sebe v nablýskané pracovně, kde všechno mělo svůj řád a své místo, jestli by se nemohla podívat k paní sousedce Krátké. „Proč bys chodila k nějaké sousedce?“ podivila se maminka. Maruška už ale měla předem nachystanou odpověď. „Paní učitelka nám ve škole říkala, že paní Krátká taky učila na naší škole, chtěla bych se jí zeptat, jaké to tam bylo dřív, a slíbila jsem naší paní učitelce, že budu paní Krátkou pozdravovat. Ještě není moc pozdě mami, do zpráv budu doma,“ slibovala Maruška. A vlastně si vůbec nevymýšlela, její paní

učitelka jí skutečně kdysi říkala, že paní Krátká učila na jejich škole, když si všimla Maruščiny adresy. A opravdu nechala paní Krátkou pozdravovat, jenže na to Maruška zapoměla a teď si vzpomněla a moc se jí to hodilo. „Tak jo no, běž, ale ať jsi opravdu do těch zpráv doma!“ broukla od rozdělané práce maminka a za chvíli se jí Maruška i paní sousedka vykourily z hlavy. Musela ještě vyplnit spoustu tabulek a papírů a věděla, že to nestihne ani do zpráv, ani po nich a že bude nad papíry sedět nejmíň do půlnoci. A za chvíli už Maruška zvonila na paní Krátkou, přesně jak paní Krátká doufala.

„Dobrý den,“ řekla zdvořile Maruška.

„No jen pod' dál, tady máš papuče,“ pobízela ji paní Krátká přívětivě.

„Já jen, no, jak jsem viděla Jarmilu, teda moji panenku, vy jste ji zachránila!“ vyhrkla Maruška.

„A nejen Jarmilu,“ usmála se paní Krátká. A ukázala Marušce, ať jde dál do pokoje. A tam Maruška užasla. Na stole byly jako na nějaké výstavě vyskládané její vyhozené hračky. A všechny krásně spravené a vyčištěné! Olinovi se vykartáčovaná a umytá srst jen leskla a Maruška zatoužila ho pohladit po jeho plyšové hlavě. Paní Krátká Marušku pozorovala. Ta si ale povzdechla. „Škoda že si je nemůžu vzít zpátky domů, máma by mi je zase vyhodila z okna.“

„Tak co kdybys sem občas zašla a pohrála si s nimi tady, co říkáš?“ navrhla jí paní Krátká.

„Myslíte, že by to šlo?“ zaradovala se Maruška.

„Já myslím, že šlo, ale musíme na to chytře, jinak tě sem maminka nebude chtít pouštět,“ zamyslela se paní Krátká.

„Víš co, řekni jí, že se ti u mě líbilo, že jsem ti uvařila kakao a houbovou polévku a usmažila bramboráky. A vůbec nebudeš lhát,“ řekla paní Krátká a ukázala Marušce svou kuchyň. Maruška zase zůstala stát s otevřenou pusou. Kuchyň paní Krátké se vůbec nepodobala jejich kuchyni, kde se všechno lesklo moderní novotou a vonělo to tam čisticími prostředky, ale skoro nikdy se tam nevařilo. Maminka Marušky nejraději nakupovala polotovary, které ohřála v mikrovlnné troubě, a libovala si, že si v kuchyni nenadělá nepořádek. Maruška byla na taková jídla zvyklá. Na snídani měly s maminkou vždycky čaj a cereální sušenky, obědvala v družině a k večeři měly ohřívání jídla z plastických mističek. Maminka říkala, že je moderní žena, a moderní ženy vařit nemusí. Nebo vaří, když se jim chce a když na to mají náladu. A Maruščina maminka na vaření náladu nemívala skoro nikdy. O víkendech ale chodily na oběd do drahých restaurací, a to se Maruška vždycky strachy celá klapala, protože musela jíst strašně způsobně, na kolenou ubrousek, aby se nepokapala nějakou omáčkou. Nejhorší ale bylo, že si nemohla nikdy dát to, co doopravdy chtěla – smažený sýr a hranolky s tatarkou. Maminka se vždycky ušklíbala a řekla, že hranolky s tatarkou jí pól (Maruška nevěděla, co to slovo znamená, ale pochopila, že je to někdo nebo něco moc ošklivého, podle toho, jak se maminka ošklivě ušklíbala). Jediné, co se jí na nedělních

obědech v restauracích líbilo, byly palačinky, které si vždycky mohla dát jako zákusek. Maminka totiž palačinky měla taky ráda, a tak si je dávaly spolu a moc si na nich vždycky pochutnaly. To byly nejhezčí Maruščiny chvíle s maminkou, když společně jedly palačinky s nutelou a se šlehačkou. Když jedly palačinky, maminka docela zapoměla i na to, že se Maruška pokapala nebo že má tričko od cukru a pusu od šlehačky.

Teď ale Maruška stála u paní Krátké v kuchyni a zvědavě se rozhlížela, hlavně se rozhlížel její nos. V kuchyni to překrásně vonělo – vanilkou, čerstvě usmaženými bramboráky a kakaem. Stůl byl mohutný a dřevěný a na jeho desce bylo vidět nejruznější skvrny a rýhy, ale vůbec to nevadilo, Marušce připadalo, že je to mapa, která celý ten stůl pokrývá jako síť tajných stezek a cestiček. Na stole byl vyšívaný ubrus a dva porcelánové talíře s hustou houbovou polévkou. Takovou dobrotu Maruška ještě nikdy nejedla. Dala si dva talíře, všechno to zajedla bramborákem a vypila hrnek kakaa. Hezky paní Krátké poděkovala a říkala, že už musí jít, protože by se maminka asi zlobila. Ale to bylo jen tak pro jistotu, protože Maruška věděla, že maminka bude sedět u počítače ještě hezky dlouho a vůbec si nevšimne, že je Maruška pryč nebo že si neohřála v mikrovlnce večeři.

„Jen běž, a kdyby se tě maminka ptala, tak řekni, že jsi dostala dobrou večeři úplně zadarmo. Hlavně řekni to zadarmo!“ nabádala ji paní Krátká. Všimla si totiž (no dobře, paní Krátká se nejen dívala kukátkem, ale taky nenápadně poslouchala za dveřmi, když se na chodbách domu rozléhal nějaký rámus nebo hádka), že když se Maruščina maminka hádala s Maruščíným tatínkem, často mu vyčítala, že je budižkničemu a nemá žádné pořádné peníze. Taky si někdy poslechla, jak Marušce maminka vyčítá, že zničila nějaké tričko nebo kalhoty a vždycky jí připomenula, kolik oblečení stálo. Z toho paní Krátká poznala, že maminka Marušky má ráda peníze a vždycky ráda nějaké ušetří. A pro lidi, kteří mají rádi peníze a rádi šetří, je slůvko zadarmo něco jako pro myši sýr nebo pro psy velký kus špeku. Zkrátka, když chcete nějakého šetřílka napálit, stačí říct zadarmo a je to.

Ale maminka se Marušky vůbec nezeptala, jaké to u paní Krátké bylo. Pracovala až do půlnoci, a to už byla Maruška dávno ve svém pokojíčku a spala. Před tím se ale podívala na prázdné poličky a byla moc ráda, že její hračky jsou v bezpečí u paní Krátké.

Maminka si vzpomněla až ráno u snídani a zeptala se: „Tak co, jaké to bylo u sousedky?“ Maruška dala na radu paní Krátké a řekla:

„Docela to šlo, představ si, mami, dostala jsem úplně zadarmo večeři – bramboráky, houbovou polívku a kakao. Doma jsme si pak už nic nemusela ohřívát a šla jsem rovnou spát.“

„Večeři jo? A zadarmo?“ podivila se maminka. Pak na to ale zapoměla, protože spěchala a musela ještě telefonovat a odpovídat na emaily a pobízet Marušku, aby se neloudala. Večer, když si pak zase maminka sedla k práci, kterou si vždycky nosila i domů, se Maruška odhodlala a řekla: „Mami, já myslím, že jsem si u té sousedky něco zapoměla.“

„Jo a co?“ zeptala se bez zájmu maminka.

„Myslím, že svetr. Sundala jsem si ho, abych si ho neumazala od těch bramboráků, víš... a pak jsem ho tam nechala.“

„Ježíši, víš, kolik ten svetr stál?! Dva tisíce!“ zahromovala od počítače maminka.

„Rychle, mazej pro něj!“ přikázala Marušce a pak na ni zapomněla, protože jí nevycházel součet v té největší tabulce. Maruška seběhla se schodů a zazvonila na paní Krátkou. Ta jí otevřela a řekla: „A jéje, že tys tady včera nechala svetr?“ Ale už Marušce neřekla, že ten svetr nenápadně schovala, když se Maruška neřekla, aby si pro něj Maruška mohla přijít a nemusela se maminky kdoví jak doprošovat o svolení.

„Dáš si večeři? Dneska jsem pekla bábovku a ještě tady zbyla trocha té houbové polévky? Máš hlad?“ Maruška si představila blivajz v mističce z umělé hmoty v mikrovlnce a rychle přikývla, že ano, že má hlad a že si všechny ty dobroty, které paní Krátká slibovala, moc ráda dá. Když byly po večeři, paní Krátká zavedla Marušku do obývacího pokoje, kam poskládala všechny její hračky na koberec. Pěkně je seřadila od nejmenší po největší, a dokonce je uspořádala i podle barev šatiček. Vypadalo to moc pěkně. Rozhodně líp než u Marušky na poličkách, kde se hračky kupily halabala na sebe a často si s nimi Maruška nehrála jen proto, že nějakou hračku nemohla v tom nepořádku najít.

„Vy jste je krásně...“ zarazila se Maruška a dodala, „uklidila.“

„Uklidila, uklidila,“ přikyvovala paní Krátká hlavou.

„To já vůbec neumím,“ povzdechla si Maruška.

„Proto mi maminka vždycky tak nadává a vyhazuje mi hračky z okna,“ dodala smutně.

„Na uklízení nic není, to se dá naučit, jen musí člověk trochu vědět jak na to,“ zamyslela se paní Krátká a řekla Marušce, ať se klidně v obývacím pokoji porozhlédne. A že bylo na co se dívat! Paní Krátká měla v pokoji třeba opravdový gramofon a vedle něj celou polici desek, samozřejmě seřazených podle barev. Vedle gramofonu měla taky kazeťák a Maruška vůbec netušila, k čemu takové věci vůbec jsou. Její maminka si žádnou hudbu nepouštěla. A ve škole jim paní učitelka v hudební výchově pouštěla hudbu z malého ipodu připojeného do bedýnek. Paní Krátká Marušce ukázala, co jsou to desky, a jednu jí na gramofonu pustila. Byla to nějaké skladba v neznámém jazyce – paní Krátká řekla, že je to italsky a za chvíli se už s Maruškou obě pohupovaly do rytmu a tančily s panenkami po koberci a smály se, až se obě zadýchaly. Paní Krátká, když po chvíli popadla dech, řekla: „Až přijdeš příště, pustím ti nějakou kazetu. Třeba španělskou nebo francouzskou, co říkáš?“ A Maruška souhlasila. Ale pořád jí vrtal hlavou ten pořádek, a tak se zeptala: „Myslíte, že kdybych se dokázala naučit uklízet, že by se na mě maminka přestala zlobit? Třeba bych si mohla znova donést hračky zpátky do pokojíčku?“ Paní Krátká se záhadně usmála a řekla: „Myslím, že by to šlo, ale nepůjde to jen tak honem honem. Pořádek, to chce systém. A systém.... to chce plán. A plán, ten musí uzrát v chytré hlavě. A tu ty rozhodně máš,

Maruško. Jen ji musíš trochu víc používat, víš! Tak zase přijď zítra a zkusíme se nad nějakým plánem zamyslet. Jen nic neříkej mamince, bude to naše tajemství.“ A Maruška to paní Krátké ráda slíbila, protože by to stejně mamince asi neřekla, nikdy nevěděla, jak se maminka bude tvářit, a tak raději dost často neříkala, co si zrovna myslí nebo dělá.

2

U Marušky v pokojíčku

Ale Marušce vrtala hlavou jiná věc. Maminka přeci uklízet umí! A jak! Všechno má vydrhnuté, vycíděné, uspořádané do komínků... ne sice jako paní Krátká podle barev, ale stejně. Na co maminka sáhne, to dokáže postavit do latě a pěkně uspořádat. Proč to vlastně neumí Maruška? Maminka jí vždycky jenom vynadá, že má všude nepořádek, práskne dveřmi nebo začne křičet a vyvádět. A někdy taky popadne dřevěnou vařečku a zmydlí Marušce zadek tak, že si nemůže druhý den pořádně sednout. Nebo ji za trest nechá klečet na struhadle. Na to ani Maruška raději nechtěla moc myslet. Ještě že v pokojíčku teď nemá skoro žádné hračky na poličkách, ulevilo se jí, ale zároveň jí bylo smutno. Pak si ale řekla, že Olinovi i Jarmile se u paní Krátké líbí, tak to zase tolik nevadí. Ale stejně, co by dala za to, aby teď mohla pohlédit Jarmilu po jejích chemlonových vláskách a chytit se Olina za chlupatou packu. Jak tak o tom všem přemýšlela, sedla si v pokojíčku na zem a rozhlédla se kolem sebe.

Na podlaze ležely jak papírové mrtvolky pohozené sešity a knížky do školy, přesně tak, jak je v poledne vyndala z aktovky. Pod postelí se válela svačina, kterou nesnědla, protože na to zkrátka o přestávce nějak zbyl čas – musela skákat s Věrou a Monikou gumu. Raději svačinu kopl hodně daleko pod postel, aby na ni maminka nepřišla. To, že bude svačina za pár dní pěkně smrdět, Marušku ani nenapadlo. Pak se podívala na svůj stolek, na kterém si dělala úkoly. Byl plný odznáčků a obtisků, které si Maruška vyměňovala s Ondřejem z vedlejší třídy. Taky tam byla barevná plastelína a na ní nalepené nejrůznější korálky. Ty se Marušce rozsypany, když si chtěla navléct náhrdelník, a ji nenapadlo nic lepšího než je sbírat pomocí plastelíny. Jenže pak je z plastelíny zapoměla vyndat, protože se jí už navlékat nechtělo. Na lampičce visely nejrůznější šňůrky a gumičky. Maruška měla dlouhatánské rezavé vlasy a ty si stahovala do barevných gumiček a ráda si zaplétala do copů barevné šňůrky. Tohle všechno viselo na lampičce a z gumiček trčely na všechny strany Maruščiny rezavé, dlouhé vlasy a lampička vypadala jako nějaká velká barevná svítící paruka. A vedle ní ležel napůl shnilý a napůl vysušený ohryzek, který tam Maruška položila před týdnem a pak na něj zapoměla. Lezl po něm červ a nevěděl kam se vrátit. Jaksi se mu vysušil domeček.

Maruška ale nebyla vždycky tak nepořádná. Od té doby, co s nimi nebydlel tatínek a nemohla se s ním moc vídat, jí ale připadalo, že uklízet nemá moc cenu. Věci se

prostě hromadily a kupily přes sebe a všechno bylo pomíchané a zamotané jako celý Maruščin život. A vždycky když chtěla uklidit nebo i když si věci uspořádala, za chvíli se jejich souvislá vrstva plazila znova pokojíčkem a Maruška vůbec nevěděla, co má dělat. Tak na to vždycky přestala myslet a žila v pokojíčku v jakémisi podivném, umolousaném snu. A z toho ji pak probudil až podrážděný křik maminky, která lamentovala nad tím, jaký má zase Maruška v pokojíčku binec.

Tak Maruška raději seběhla pár pater dolů a zazvonila u paní Krátké. A ta měla v troubě voňavé šunkofleky a na stole kakao a bábovku. Maruška si pak šla do obývacího pokoje pohrát s hračkami, a když se chystala domů, ani nevěděla, proč hračky uložila na své místo, na velkou polici nad gaučem, kam je paní Krátká teď vždycky skládala, když Maruška odešla. „Vidíš, jde ti to docela hezky,“ pochválila ji paní Krátká. „Co mám teda dělat, abych se naučila být pořádná?“ vyhrkla Maruška. „Zatím nic. Zatím na to musíš mít chuť. Musíš opravdu chtít být pořádná, jako třeba teď. Teď jsi to zvládla hezky a sama od sebe. Nikdo tě nemusel komandovat a nadávat ti. Prostě jsi na to měla chuť. Měla jsi chuť uklidit svoje hračky. Měla jsi chuť se o ně postarat. Měla jsi chuť je mít ráda. To je totiž nejdůležitější. Mít všechny svoje věci ráda. A mít jen ty, které máš ráda. Je to jako s lidmi. Když jsi obklopená věcmi a lidmi, které máš ráda, pak je všechno jednoduché a hezké. Jenže, taky je to zatraceně těžké, toho dosáhnout.“ Maruška tomu úplně dobře nerozuměla, ale měla dojem, že paní Krátká chce zkrátka říct, že by měla mít svoje hračky ráda a pak jí půjde uklízení snadněji. Jenže ona přeci vždycky měla svoje hračky ráda, tak proč vždycky když si s nimi pohrála, ležely na nepřehledné hromadě nebo v prachu pod postelí? To byla záhada.

Když přišla domů, vysprchovala se a dala mamince pusku na dobrou noc. Ta seděla před počítačem a cosi ťukala do klávesnice. Hezky, ale unaveně se na Marušku usmála a zase se dala do práce. Maruška si pak v pokojíčku prohlížela všechny věci na zaneřádném psacím stolku. Prohlížela si gumičky na lampičce a zkoušela si představit, jak moc má každou z nich ráda. Tu zelenou dostala od Andrejky Kudlánové k narozeninám. Byla už docela vytahaná a skoro celá propletená Maruščinými zrzavými vlasy, ale pořád ještě to byla její nejmilejší gumička ze všech. Hned druhá nejoblíbenější byla modrá gumička se zlatým lemováním – tu dala Marušce babička z Bílé pod Bezdězem, když ještě nebyla v domově důchodců a Maruška k ní mohla jezdit na prázdniny. To si už ale ani moc nepamatuje, byla prý ještě malá. Babička tu gumičku koupila na kolotočích za vesnicí a dala ji Marušce za odměnu, že se nebála jet na řetízkovém kolotoči. A pak si Maruška uvědomila, že vůbec nemá ráda červenou gumičku. Vypadala jako nová a nevisela na lampičce, ale ležela v šuplíku mezi dávno neostrouhanými tužkami a pastelkami se zlámanými špičkami. Červenou gumičku Maruška dostala od zrádkyně Katky, která se s ní přestala kamarádit, protože ji Maruška pořád porážela, když spolu na školní chodbě skákaly gumu. Katka pak o Marušce prohlašovala, že švindluje, a to vůbec nebyla pravda. Teď jí ta červená gumička Katku připomněla a Maruška dostala na gumičku vztek.

Když se tak na věci na stolku dívala, začala o nich najednou přemýšlet. Už to nebyly jenom věci. Plastelínu si koupila, když sháněly s maminkou věci do školy, ale zdálo se jí, že se s ní moc dobře nemodeluje, moc se lepila na prsty a všude se pak přichytávala. Zkrátka nebyla to moc dobrá plastelína a Maruška ji vůbec neměla ráda. Možná by ji mohla vyhodit, pomyslela si. Nejdřív z ní ale vytahala přilepené korálky, protože se jí líbily jejich duhové barvy. Jenže byly celé ulepené od plastelíny a nedalo se to z nich vyšťourat, ani když to Maruška zkusila párátkem. Nakonec vyhodila Maruška do koše plastelínu i s korálky. Pak si všimla, že se na stole válí i červené plnicí pero. To milovala. Dostala ho od tatínka, když šla poprvé do školy. Držela se ho za ruku a měla radost, že v batůžku na zádech má sešity a tohle krásné červené pero. Připomínalo jí pak vždycky tatínka. Jenomže v něm nechala zaschnout inkoust a pero přestalo psát. Maruška nevěděla, jak by ho znova ke psaní mohla přimět. Řekla si, že se zeptá paní Krátké. Třeba by jí mohla poradit. Našla v šuplíku kovovou krabičku, ve které původně pero bylo uložené, protože bylo drahé, a tatínek říkal, že se o něj má hezky starat a vždycky ho na noc dávat do té kovové krabičky. „Jako by to byla jeho postýlka, Maru,“ říkal jí tatínek a pak na ni spiklenecky mrknul. Maminka totiž nesouhlasila s tím, aby jí pero koupil. Říkala, že je to pro tak malou holčičku škoda, že ještě neumí psát a že beztak pero brzy zničí. A Maruška si uvědomila, že maminka měla možná pravdu. Všechno se zničilo. Pero i tatínkova spiklenecká mrknutí. Možná ale, kdyby jí paní Krátká pomohla a pero zase začalo psát, třeba by se tatínek a jeho hezké modré oči a dlouhatánské zrzavé vlasy vrátily. Tatínek měl vlasy mnohem delší než Maruška. Byl to totiž bubeník v metalové kapele. Metalové kapely dělají strašný rámus a tatínek v jedné takové hrál na bubny. A Maruška někdy hrála s ním. Ne v kapele, ale na bubny ano. Ve sklepě. Tatínek jejich sklepní kóji hluboko pod činžákem, kam se chodilo po kamenných schodech obrostlých mechem a bledými malými houbami, předělal na svou bubenickou zkušebnu. Měl tam nejen bubny, ale taky obrovské činely, tamburíny a malé indiánské bubínky a všechna možná chrastítka a řehtačky a spolu s Maruškou s nimi experimentoval. Řádili tam a nikdo v domě je neslyšel, tak byl ten sklep hluboko. Proto mu s tatínkem říkali dračí sluj. Maminka tam s nimi nikdy nebyla, protože tvrdila, že je tam moc velká špína, rámus a nepořádek. Navíc tam prý chodí čúrat kočky a spát krysy. A že prý nechápe, proč by do téhle hrozné sluje měla chodit malá holčička. A tatínek jí na to říkal: „Máří se potřebuje vyblbnout, tak nebuď labuť, Květuš!“ Máří říkával Marušce jenom tatínek. Moc se jí to líbilo, protože to slovo jako by tatínek vymyslel jen a jen pro ni.

Ale ještě někdo o dračí sluji věděl. No samozřejmě, paní Krátká! Té neuniklo v domě vůbec nic, natož bubnování ve sluji. Chodila vždycky nakouknout do sklepa, tiše sešla se schodů a postávala ve tmě a poslouchala, jak tatínek s Máří mlátí do všeho možného, řádí, smějí se a řehtají na řehtačky a tamburíny. Někdy si říkala, že je musí poprosit, aby ji vzali s sebou. Jenže pak spolu tatínek s maminkou přestali mluvit, tatínek se odstěhoval a paní Krátká už svoje přání nestihla nikomu

řict. Bylo jí to líto a zařekla se, že se musí pokusit zase nějaké to bubnování ve sklepe zařídít.

Maruška příběhla a paní Krátké připadala celá nervózní. Hrozně brebentila a vyprávěla jí, jak se snažila poznat, kterou věc má nebo nemá ráda, a jak našla dávno zapomenuté pero od tatínka, které teď nepíše. Tvářila se u toho tak, že měla paní Krátká dojem, že jestli to červené pero nezačne psát, Marušce se zhroutí svět. Pak to ale pochopila, když jí Maruška vyprávěla, jak pero dostala od tatínka a jak je to vzpomínka na něj a na první den školy, kdy měla nejhezčí pero ze všech a pak to pero přestalo psát, protože Maruška už teď píše jako všechny děti propiskou a perem přece už nikdo nepíše, i když je od tatínka, a co teď má dělat, když to pero má ráda a ono nepíše. Všechno to na paní Krátkou vychrtila a pak se rozplakala.

Paní Krátká ji pohladila po dlouhatánských vlasech zapletených do dvou copů a řekla: „Maruško, přesně tohle se stává pokaždé, když si člověk chce něco doopravdy uklidit a dá se do toho. Najednou se na věci, které máš blízko sebe, začneš dívat úplně jinak a ony na tebe začnou promlouvat vlastním jazykem, ve kterém jsou zakódované vzpomínky. Každá věc ti něco připomíná. Některá ti vypráví příběh, na který ráda vzpomínáš, a když tu věc vidíš, tak ho prožíváš jakoby znova a znova, proto jsou některé věci tak milované. Jiné zase nemáme rádi a ony za to ani třeba nemůžou. Prostě nám připomínají něco, na co chceme raději zapomenout. To se ti stalo s gumičkami i s perem od tatínka. Tobě se zkrátka po tatínkovi hrozně stýská, a proto bys teď chtěla, aby pero začalo zase psát a tím se všechno mezi tatínkem a maminku dalo do pořádku. Tak uvidíme, co se s tím dá dělat.“ Řekla paní Krátká a vyrazila do kuchyně. Doufala, že se Maruška nad čerstvě upečených chlebem s máslem trochu uklidní.

Po večeři vzala paní Krátká Marušku do koupelny a do malé porcelánové mističky natočila horkou vodu. Ponořila do ní špičku plnicího pera a nechala ji odmočit. Na vodě se dělala krásná, inkoustová kola. Maruška se na to okouzleně dívala a pak řekla. „A teď to pero už bude psát? To vážně stačí miska horké vody?“

„To já nevím, Maruško. Plnicí pera jsou tak trochu záhadná. Každé, jako by mělo vlastní hlavu. Některá, když jsou dlouho nepoužívaná a inkoust v nich hodně zaschne, se už nikdy nerozepíšou, ale některá ano. Tak doufám, že to tvoje bude mít dost rozumu a začne psát, aby ho zase mohla jeho paní milovat. Jenže možná je uražené, že sis ho tak dlouho nevšímal, no uvidíme, uvidíme,“ kývala hlavou paní Krátká a stejně jako Maruška doufala, že se peru bude chtít zase znova psát a s Maruškou se usmíří. Když špičku pera vyndaly z mističky, Maruška ji hezky usušila bavlněným hadříkem a paní Krátká přinesla starou lahvičku s fialovým inkoustem. Takových lahviček měla spousty, protože sama taky ráda psala plnicími pery a měla jich doma celou sbírku. Skladovala je v dřevěné krabičce z ořechového dřeva, vypadaly v ní jako nějaké barevné doutníky. Hezky seřazené a špičky vypulírované a ani na jedné z nich žádná zaschlá kapka inkoustu. Marušce se samozřejmě hrozně líbily, ale nejvíc se jí zalíbila ta dřevěná krabička. Jako všechno, co paní Krátká vlastnila, i ona vypadala

staře, dokonce unaveně a poškrábaně, ale zároveň jako by v sobě ukrývala tajemství. Maruška hrozně zatoužila nějakou takovou starodávnou krabičku mít. Mohla by si do ní poskládat všechny gumičky a už by se neválely na stolku nebo nevisely jak chlupaté zdechlinky na lampičce.

„Kde se dá najít takováhle krásná krabička?“ zeptala se Maruška.

„V popelnici,“ odpověděla stručně paní Krátká.

„Fuj!“ ujelo Marušce, ale paní Krátká se vůbec neurazila.

„Lidi někdy vyhazují i krásné věci. Možná proto, že je z nějakého důvodu nemají rádi, protože jim připomínají něco, na co chtěli zapomenout, však víš, jako když ty nemáš ráda úplně novou gumičku, která ti připomíná praradnou kamarádku. A já mám někdy štěstí, a když vybírám popelnice, někdy takovou věc zahlédnu. Dám ji pak do puce, umyju, vyleštím, vydrhnu a udělám z ní věc, kterou mám ráda,“ vysvětlila Marušce. A ta si umínila, že tohle tedy určitě mamince vyprávět nebude. Už by ji k paní Krátké nikdy nepustila.

„A nemohla bych jít někdy s váma?“ zeptala se paní Krátké.

„Kam?“

„No, vybírat popelnice, přece...“

„To bys tedy nemohla má milá, kdo chce doopravdy v popelnicích něco najít, musí mít doma pořádek. A ty ho ještě vůbec dělat neumíš.“

„Aha,“ řekla smutně Maruška.

„A kdy už mě to teda konečně naučíte?“

„Tak víš co, už asi tušíš, kterou věc máš anebo nemáš ráda. Tak teď se musíš rozhodnout, kterou věc chceš a kterou nechceš mít doma. Ty, které doma mít nechceš, přines ke mně.“

„A co s nimi uděláte?“

„Uvidíš,“ řekla záhadně paní Krátká.

Když byla Maruška doma, zkoumala všechno, co jí v pokojíčku zbylo. Vytahala všechno ze šuplíků a zásuvek a pečlivě věci prohlížela a zkoušela přijít na to, jak moc je má ráda, a jestli by s nimi chtěla dál žít a mít je v šuplících a zásuvkách. To samé udělala s věcmi, které měla zmuchlané a všelijak poházené na barevných hromadách ve skříních. Věci ze skříní maminka nevyhazovala z okna, protože to by pak Maruška musela chodit do školy nahatá. Každopádně jednou za čas maminku popadl vztek a všechny věci naházela na velkolepou hromadu na koberec v pokojíčku a rozkopala je vztekle do všech stran a Maruška je musela všechny vzít, hodit do pračky, pak je pověsit, druhý den vyžehlit a poskládat zpátky do skříně. A za týden už vždycky byla ve skříní ta stejná, pomuchlaná barevná hromada.

Maruška ale vůbec nevěděla proč. Když přišla ze školy a měla se převléct do tepláků a trička na hraní, většinou neměla chuť si oblečení poskládat. Hodila ho na zem nebo na postel nebo všechno namačkala do skříně. Ze šuplíků ve skříní přetékaly ponožky, šátky a šály, různé čepice a kšiltovky, zkrátka panoval tam úplně stejný

zmatek jako u Marušky v pokojíčku nebo jako v její hlavě. Jenže oblečení bylo hodně a Marušce strašně dlouho trvalo, než se vší tou změtí prokousala a pořádně si kousek po kousku prohlédla celý svůj šatník.

Překvapeně zjistila, že spousta věcí je jí úplně malá. Některé šaty, co jí dřív byly pod kolena, vypadaly jako minisukně. Na tričku měla často nějakou skvrnu nebo se na různých místech páralo. A všechno tohle nepoužitelné oblečení leželo až úplně ve spod, kam ho vždycky Maruška schovala, aby nemusela mamince říkat, že něco roztrhala nebo pobryndala. Maminka jí oblečení kupovala celkem často, a tak si nevšimla, že některé věci Maruška ani nenosí, protože je prostě zničila nebo z nich vyrostla. A stejně tak rostl nepořádek, dokud ho maminka vztekle nerozházela po pokojíčku. Vypadalo to, jako by v tom zvláštním chaosu panoval nějaký jízdní řád, podle kterého se střídaly cykly vršení a hromadění věcí s jejich výbuchem v podobě maminčina nezvladatelného vzteku a zoufalství nad svou nepořádnou dcerou.

Jak tak Maruška seděla před skříní, připadalo jí, že je to už strašně dávno, kdy se s tatínkem smála a jedla jitrnice od babičky. Chtělo se jí brečet, a tak si vlezla do skříně a tiše tam plakala. Za chvíli byla všechna její trička mokrá a slaná. Nakonec, aby už nemusela být tak smutná, si začala všechny šaty ze skříně zkoušet a ty, ze kterých už vyrostla nebo se jí nelíbily nebo jí připomínaly něco ošklivého – třeba žluté puntíkové plavky, které Maruška milovala, ale Pepa Franc jí na bazénu řekl, že vypadá jak puntíkatá obluda. Od té doby je nikdy neměla na sobě. Pak, když byla skřín z poloviny prázdná, vzala Maruška velkou černou tašku a naskládala věci do ní a odnesla je k paní Krátké.

„Tak jsem probrala celou skřín a tohle jsem přinesla,“ oznámila jí, ale pořád ještě měla oči celé uplakané a červený nos.

Děti, čtete?

Ústřední knihovna MKP
Werichova vila
Spolek občanů a přátel Malé Strany a Hradčan

Nejlepší knihy dětem na Kampě
1–2 červen 2018

V rámci literárně-dramatického festivalu pro děti a jejich rodiny již tradičně probíhá unikátní soutěž, ve které děti samotné vybírají, kterou knihu by mělo nakladatelství Meander vydat. „Dobrý nakladatel by měl být schopný vydat jakýkoli rukopis. Chceme dát dětem šanci podílet se na české dětské literární produkci, aktivně vlastní četbou a rozhodováním. A tak vznikla soutěž, která nemá obdoby,“ říká o soutěži Ivana Pecháčková, majitelka nakladatelství Meander a ředitelka festivalu samotného, která se každoročně zavazuje vítězný rukopis vydat.

S favority, které děti zvolily, má nakladatelství skvělé zkušenosti. Víte, že například oblíbená série Jezevce Chrujdy vzešla také z této soutěže? Mimo jiné i bestseller Vlasy se vrací, dále pak Kiko a tulipán či Předvečer svatého Mikuláše.

Pravidla jsou snadná, na stránkách festivalu www.detictete.cz si stáhněte ukázky všech tří soutěžních rukopisů, přečtěte si je (sami, nebo ve škole!), a pak jen jednoduše hlasujte prostřednictvím formuláře na stránkách. Čtení z vybraných rukopisů a slavnostní vyhlášení vítěze proběhne 1. června v Klubovně Ústřední knihovny Městské knihovny v Praze na Mariánském náměstí od 11:00.

Letos se o vaši přízeň utkají hned tři rukopisy:

Velký úklid
Trpaslík anebo něco tu smrdí
Flašinet

Který rukopis vás zaujal natolik, že byste jej chtěli vidět jako knihu?

Chcete se nás na něco zeptat? Pište na ela@meander.cz.